

Častni občan je Ciril Zlobec

Vsakega 29. aprila praznuje naša občina svoj praznik. Na proslavi v Kulturnem domu v Desklah je župan Miran Ipavec razglasil častnega občana in podelil občinske nagrade in priznanja.

Pesnika, akademika in kulturnopolitičnega delavca Cirila Zlobca je za častnega občana predlagalo Prosветno društvo Soča iz Kanala, ki je svoj predlog med drugim utemeljilo z besedami:

»Menimo, da pesnika pisatelja, akademika, urednika, kulturnega delavca in politika Cirila Zlobca, rojenega leta 1925, ni potrebno posebej predstavljati. Na desetine knjig, prevedenih v različne jezike, prestižne nagrade doma in v tujini dovolj zgovorno pričajo o njegovi vlogi in pomenu v slovenskem kulturnopolitičnem prostoru. Kljub vseslovenski in mednarodni uveljavitvi, je po duši ostal primorski človek, ki je vsestransko skrbel za afirmacijo Primorske v naši državi. Tako je tudi pred petnajstimi leti, ko smo ga organizatorji Kogojevih dnevov strahoma prosili, če bi postal predsednik organizacijskega odbora festivala, rad privolil v to ne posebej hvalježno vlogo.«

Vsekakor je Ciril Zlobec pomagal, da je festival prerasel prvotno zastavljene okvirje ter postal mednarodni festival. O ostalih nagradjenih in nagrajencih prejšnjih let pa več na 5. strani glasila.



Ciril Zlobec prejema častno priznanje iz rok župana Mirana Ipavca. (Foto: Bruno Bizjak)

- 03 Neposredna posojila
- 03 Razpis kadrovskih štipendij
- 04 Na prazniku bakel
- 06 50 let lovske družine
- 07 Stare avtomobile v reciklažo
- 11 Mažoretke na državnem prvenstvu
- 12 Downhill Avče 2004
- 13 Cankrajeva priznanja
- 14 Razpadajoče hiše
- 15 Romildo Kumar

Novi časi za prebivalce kanalske občine

>> Vanda Colja

Sredi maja letos je na slavnostni prireditvi v Kulturnem domu v Desklah delniška družba Salonit Anhovo prejela certifikat za sistem vodenja kakovosti po standardu ISO 9001:2000 ter za sistem ravnanja z okoljem po standardu ISO 14001 za področje proizvodnje in razvoja cementov in drugih hidravličnih veziv ter proizvodnje sredstev za razžvepljevanje grodlja.

Priznanje odličnosti je mag. Janez Kopač, minister za okolje, prostor in energijo, podelil Jožetu Fundi, predsedniku uprave in generalnemu direktorju delniške družbe Salonit Anhovo v navzočnosti uglednih gostov. Program so popestrili Pihalni orkester Salonit Anhovo, flavtistka Doris Kodelja in slavna pevka Alenka Godec.



Minister Janez Kopač je priznanje podelil Jožetu Fundi; generalnemu direktorju Salonita Anhovo.

ABC Evropske unije

>> Tina Pintar

Dober mesec je odkar smo se pridružili državam v Evropski uniji in za nami so že prve volitve poslancev v evropski parlament. Še pred vstopom v EU pa je urad vlade za informiranje izdal knjižico Slovenija v Evropski uniji, iz katere tudi povzemamo nekaj osnovnih informacij o EU.

Sedem slovenskih poslancev bo tako v 732-članskem parlamentu pet let zastopalo interese slovenskih volivcev. Poleg evropske

ga parlamenta so v EU še štiri tako imenovane evropske institucije. To so evropska komisija, svet Evropske unije, evropsko in računsko sodišče.

Evropska komisija je varuh pogodb in lahko edina daje in pripravlja predloge zakonskih aktov. Poleg tega tudi nadzoruje izvajanje zakonodaje in proračunske politike. Po prvomajski širitve EU ima vsaka država članica pravico imenovati enega komisarja. Sedež komisije je v Bruslju. Člane in predsednika evropske komisije z glasovanjem potrdi evropski parlament. Ta imenuje tudi varuha

človekovih pravic. Sedež evropskega parlamenta je v Strasbourgu, dvakrat mesečno pa se evroparlamentarci sestajajo v Bruslju.

Svet Evropske unije (Svet EU) ali svet ministrov sprejema odločitve in usklajuje splošne ekonomske politike držav članic. V njem sedijo po en minister iz vsake države, ki pa se menjajo glede na obravnavano tematiko. Tako se na primer zunanji ministri članic sestajajo v svetu za splošne zadeve in zunanje odnose. Sveti se tri mesece v letu sestajajo v Luksemburgu, ostali del leta pa v Bruslju, kjer ima sedež sekretariat Sveta EU. Vsaka država članica za pol leta prevzame predsedovanje svetu EU. Slovenija bo pri glasovanju v Svetu EU glasovala s štirimi od 321 glasov.

Pismo iz Strasbourga

>> Solange Stipovšek

Ondan me je dolgoletna prijateljica prosila, če bi vstopu Slovenije v Unijo ob rob lahko napisala par vrstic o Svetu Evrope, tej najstarejši - sedaj panevropski organizaciji, ki bo čez pet let slavila 60 letnico obstoja.

Često se dogaja, da Svet Evrope enačimo z Evropsko unijo, pa ne bi smeli. Gre namreč za dve popolnoma različni organizaciji, z različnimi cilji. Svet Evrope je veliko širša organizacija in danes šteje že 45 držav članic, h kateri je zadnja pristopila Srbija in Črna Gora. Članice Sveta Evrope so vse države Unije in vse vzhodnoevropske države, kot so Rusija, Ukrajina, Azerbajdžan, Gruzija, Armenija, Turčija, Srbija in Črna Gora ... Vse države Sveta Evrope tako štejejo skupaj 800 milijonov prebivalcev!

In kakšno je danes poslanstvo Sveta Evrope? Od leta 1989 se je Svet Evrope opredelil kot politično sidrišče post-komunističnih vzhodnoevropskih demokracij in varuh človekovih pravic. Pomaga državam centralne in vzhodne Evrope pri vpeljevanju in utrjevanju političnih, zakonodajnih in ustavnih reform, ki spremljajo reforme v gospodarstvu; nudi svoje znanje in izkušnje o človekovih pravicah, lokalni demokraciji, kulturi in varovanju okolja. Osrednja naloga Sveta Evrope pa so nedvomno človekove pravice. Ne smemo pozabiti, da je odprava smrtnih kazni v nekaterih vzhodnoevropskih državah plod neomajnih principov Sveta Evrope. Članica Sveta Evrope lahko postane vsaka evropska država samo, če sprejema načelo vladavine prava in jamči človekove pravice in temeljne svoboščine vsakomur, ki je pod njeno oblastjo. Prvi pogoj je v nekaterih primerih bila ravno odprava smrtnih kazni.

Trenutno zaposluje Svet Evrope kakšnih 1.800 sodelavcev. Razvrščeni so v štiri kategorije. V kategoriji A so strokovni sodelavci, v B so administrativni sodelavci, v C tehnično osebje in v L prevajalci. Med njimi smo tudi trije redno zaposleni Slovenci, dva honorarna pravna sodelavca in sodnik Boštjan M. Zupančič. V Svetu Evrope občasno

delajo tudi stažisti, ki se občajno po treh mesecih vrnejo domov. Razpisi za delo v Svetu Evrope so objavljeni na spletni strani <http://www.coe.int/defaultEN.asp>, razpisi za ostale evropske organizacije pa so na strani: http://europa.eu.int/epso/competitions/conthome_en.htm, kjer najdete tudi kratke ilustrativne »on-line« teste.

Ko se ozrem v preteklost, moram reči, da se mi je 'Strasbourg' zgodil prejkone po naključju. Videla sem razpis za mesto administrativne sodelavke, se prijavila, izpolnila vse formularje in odkrito povedano nisem niti kaj dosti upala na uspeh. Pač globoko vkořenjena slovenska nesamozavest, kajpada! Pisni preizkus za administrativne sodelavce je sestavljen iz več nalog. Prvi je test splošne razgledanosti, nato testiranje hitrosti tipkanja s popravljanjem napak v slovenščini in v enem od obeh uradnih jezikov Sveta Evrope - angleščini ali francoščini, nakar je potrebno še sestaviti dopis na določeno temo. Najtežji pa je vsekakor »situacijski test«, ki me vedno, ko pomislim naj, spravi v dobro voljo. Gre namreč za zbirko 40 najbolj neverjetnih, katastrofalnih situacij, ki jih morate rešiti v čim hitreje!

Kandidati iz zahodnih držav imajo pri tem vsekakor veliko prednost. Zanje tovrstni testi niso neznanka in nanje se pripravljajo na različne načine. Najpogostejše obiskujejo pripravljalne tečaje in prebirajo knjige. Tudi na svetovnem spletu kar mrgoli strani z različnimi testi v smislu »Kako ravnati v določeni situaciji« (mise en situation) in »Vprašanja z izbirnimi odgovori« (Questions a Choix Multiples - QCM).

Sledil je podpis pogodbe, ki pa pomeni šele začetek dolgega prilagajanja in učenja. Oborožena z dobršno mero potrpljenja, radovednosti in odprtosti sem se po nekaj letih popolnoma vživela. (Zdaj to končno lahko rečem.) Ne le jaz, tudi moji dragi - mož, trije otroci in pes. O tem, kako smo si čisto počasi izborili svoj prostor pod alzaškim soncem, bi lahko veliko napisala. Zdaj smo našli svoj mir, krog prijateljev in znancev, nove konjičke in počasi se nam odpira tudi tista prava, skrita Alzacija.

Evropsko sodišče ima sedež v Luksemburgu in zagotavlja spoštovanje evropskih predpisov in skrbi za enotno razlago evropskega pravnega reda. Po širitvi EU bo imela vsaka članica enega sodnika. Računsko sodišče opravlja revizije vseh prihodkov in odhodkov proračuna EU in vseh teles, ki so prejemajo denar iz tega proračuna. Vsaka država članica ima enega revizorja, sestajajo pa se v Luksemburgu.

Poleg tega bo še sedem predstavnikov slovenske civilne družbe imenovanih v ekonomsko-socialni odbor, prav toliko predstavnikov pokrajinskih ali lokalnih oblasti pa bo v odboru regij.

Krajevna organizacija Zveze borcev in udeležencev NOB Kanal

VABI

občanke in občane občine Kanal ob Soči na proslavo, ki bo v **nedeljo, 4. julija 2004** ob 11. uri na Srednjem.

Proslava je posvečena 60-letnici bojev Kosovelove brigade za okupatorjem in vojnim grozotam, ki jih je le-ta prizadejal med NOB na širšem območju Kambreško - Srednje. Proslava se navezuje tudi na pohod partizanskih enot XXX. divizije v Slovensko Benečijo.

Slavnostni govornik bo predsednik Zveze borcev Slovenije Janez STANOVNIK.

V kulturnem programu bodo sodelovali:

- Pihalni orkester Salonit Anhovo
- Moški pevski zbor Kazimir Nanut
- učenke in učenci OŠ Kanal
- člani AGD Kontrada

Pri organizaciji proslave sodelujejo še občina Kanal ob Soči, krajevna skupnost Kambreško, Turistično društvo Globoščak, območno združenje Zveze borcev Nova Gorica.

Prisrčno vabljeni!

Županove vrstice

>> Miran Ipavec

Vsekakor je najvažnejši dogodek od izida zadnje številke Mosta vključitev Slovenije v Evropsko unijo. Pohod od Solarijev do toplega sprejema v Podklancu in naprej do Britofa, kjer je bila osrednja občinska proslava, je kljub muhastemu vremenu uspel. Beneški fantje, kulturni program, predstavitev nekaterih narodov, številni obiskovalci, predvsem pa uspešno sodelovanje z občinami z druge strani meje, so pustili zelo lep spomin na ta zgodovinski dan.

Enako lahko trdimo tudi za tridnevni obisk občinske delegacije v prijateljski občini Sonnino v pokrajini Latina pri Rimu, kjer so nas sprejeli na najboljši način. »Non preoccuparti« (ne sekiraj se), je rešil vse probleme in marsikdaj bi tudi nam pomagalo v našem pestrem življenjskem ritmu. Praznik bakel, edinstveni v Italiji in Evropi, je z našo prisotnostjo ter nastopi desklsanskih mažoret in ansambla sedem šrit, ostal za vse udeležence nepozaben.

Prav tako bo šel v kroniko Salonita Anho vo obisk ministra za okolje in prostor Janeza Kopača in podelitev okoljskega certifikata ISO

14001. Nedvomno gre tu za velik korak naprej in obvezo, da bo okolje v naši občini še bolj čisto in prijazno kot doslej. Minister Kopač si je ob tej priložnosti ogledal tudi gradbišče čistilne naprave v Kanalu in gradnjo poslovne stavbe Elektro Primorske pri Zdravstvenem domu.

Dobili smo letošnje zmagovalce v žganjekuhi in na salamijadi. Zanimivo je, da je med skoraj tridesetimi vzorci ponovno zmagal vzorec predsednika krajevnne skupnosti Marka Bucika. Spomnimo se, da je lani prav tako zmagal predsednik krajevnne skupnosti Zdenko Bernik. Se v prihodnjem letu obeta zmaga Srečku Pertovtu ali Brunu Collaviniju?

Nič kaj vzpodbundi pa niso podatki o kriminalnih dejanjih in številu uživalcev prepovedanih drog, kar je bila rdeča nit sestanka varnostnega sosveta na naši občini. Deskle naj bi po podatkih v zadnjem času zajel pravi val kriminalnih dejanj, v Kanalu pa sta se oblikovali dve mladinski skupini: konstruktivna in destruktivna skupina. Prepovedane droge so že tako razširjene med mladimi, da si marsikateri starši niti ne predstavljajo, kako resen problem za družbo je to. Ni jih bilo veliko, ki bi svoje najstnike pripeljali na zaključno prireditev Mladost brez drog in srečanjem z Don Pierinom. Žal se bodo nekateri z njim srečali, ko bo že prepozno.

Tudi o šolstvu ni vzpodbudnih novic, saj v naslednjem šolskem letu ne bo pouka v Kalu nad Kanalom, ker je premalo otrok, medtem ko v Levpi bo.

Za konec pa še nekaj napovedi. Vrste na občini zaradi stavbnih zemljišč ni več, čakajo nas bolj prijetni poletni meseci. Festival narodov, ki bo s predstavitvijo tujih navad, glasbe, folklore in hrane popestril julijske konce tedna, je že pred vrati. Nedvomno se nam obetajo zanimiva srečanja z našimi evropskimi prijatelji. In če bo še spričevalo v šoli dobro, bomo vsi veseli odšli na zaslužen dopust.



Osrednja občinska proslava v Britofu. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

Neposredna posojila

Od aprila letos je občina Kanal ob Soči ponovno članica Javnega sklada malega gospodarstva Goriške in tako lahko vsi naši občani sodelujejo pri javnih razpisih tega sklada.

Odperta sta dva razpisa:

1. Razpis neposrednih posojil v občinah članicah za dolgoročna posojila za financiranje investicij v organiziranih obrtno-industrijskih conah

Nekaj osnovnih pogojev:

Namen:	Razpis je namenjen za nakup in komunalno opremljanje zemljišč ter nakup, gradnjo ali adaptacijo poslovnih prostorov v območjih proizvodnih dejavnosti, opredeljenih s prostorskim planom občine.
Višina razpisanih sredstev:	300.000.000 tolarjev
Lastna sredstva:	30%
Višina posojila:	2 do 20 milijonov tolarjev
	Znesek posojila se veže na srednji tečaj Banke Slovenije za EVRO na dan koriščenja.
Rok odplačila:	8 let + 2 leti moratorija na odplačilo glavnice.
Obrestna mera:	0%

2. Razpis neposrednih posojil v občinah članicah za pospeševanje razvoja malega gospodarstva in kmetijstva

Nekaj osnovnih pogojev:

Namen:	Področje gospodarstva: nakup opreme, nakup, gradnja ali adaptacija poslovnih prostorov in nakup licence, patenta in drugih pravic; Področje kmetijstva: nakup opreme, nakup, gradnja ali adaptacija poslovnih prostorov, nakup kmetijskega zemljišča za potrebe intenzivne kmetijske proizvodnje in nakup živali;
Višina razpisanih sredstev:	270.000.000 tolarjev
Lastna sredstva:	30%
Višina posojila:	1 do 20 milijonov tolarjev
	Znesek posojila se veže na srednji tečaj Banke Slovenije za EVRO na dan koriščenja.
Rok odplačila:	5 let + 1 leti moratorija na odplačilo glavnice.
Obrestna mera:	0%

Razpis je bil objavljen konec maja v uradnem listu Slovenije. Vse nadaljnje informacije lahko dobite na občini Kanal ob Soči oziroma mestni občini Nova Gorica, ki vodi sklad, po telefonu 05/33-50-173 ali 05/33-50-150.

Kadrovske štipendije za leto 2004/05

>> Bojan Perše

Čeprav se šolsko leto še ni dobro zaključilo, je Zavod za zaposlovanje objavil skupni razpis kadrovskih štipendij za prihodnje šolsko leto. Kmalu pa bi morali objaviti tudi razpis republiških štipendij.

Zavod za zaposlovanje v razpisnih pogojih določa, da kadrovska štipendija za dijake ne sme biti nižja od 20 odstotkov, za študente pa ne nižja od 30 odstotkov zajamčene plače določene z zakonom. Prošnje za razpis kadrovskih štipendij kandidati pošljejo kadrovski službi štipenditorja. Prošnji priložijo potrdilo o vpisu v šolo in overjen prepis oziroma fotokopijo zadnjega šolskega spričevala ali potrdilo višješolske ali visokošolske organizacije o opravljenih izpitih. Posamezni štipenditorji lahko zahtevajo tudi druga potrdila.

Na Zavodu kandidatom za kadrovske štipendije priporočajo, da čimprej obišejo kadrovsko službo štipenditorja, saj mnogi štipenditorji želijo bolje spoznati kandidate. Tam vam bodo povedali tudi roke, do do kdaj morate vložiti prošnjo in kdaj bodo štipendije podeljene.

Pa pogledjmo za katere vrste poklicev je razpisanih največ štipendij. Že bežen pogled po razpisu zavodov za zaposlovanje v Novi Gorici, Ajdovščini in Idriji jasno pokaže, da je največ štipendij za poklice tehniških strok. Nekaj štipendij je namenjenih tudi gimnazijskim maturantom in ekonomistom ter sem ter tja se najde tudi štipendija za ostale družboslovne poklice. V razpisu je objavljenih precej štipendij, ki jih podeljujejo Vlada Republike Slovenije (150), šolsko ministrstvo (200) in ministrstvo za pravosodje (8). Podrobnejše podatke dobite na Zavodu za zaposlovanje ali na spletnem naslovu www.ess.gov.si, medtem so so štipendije vlade objavljene na www.sigov.si/ksv, kjer je objavljen tudi pravilnik o štipendiranju.

Na prazniku bakel v Sonninu

>> Klelija Dolenc

Kaj povezuje Goriško in pokrajino Latino? Korenine vsekakor segajo v leta po prvi svetovni vojni, ko je Mussolini na močvirnatih zemlji okrog Latine začel graditi nova mesteca, kamor je preseljeval vojake z družinami in jim dal kos obdelovalne zemlje.

Poimenoval jih je Borgo Banjsica, Borgo Sabotino, Borgo Isonzo. In ko so Banjškarji hoteli v lanskem letu videti te desetkrat večje Banjščice, so s seboj vzeli novogoriškega župana in prijateljstvo z Latino, kjer živi 120.000 prebivalcev, se je začelo.

Občini Kanal ob Soči in Brda sta se navdušili za sodelovanje konec januarja letos, ko so bili pri nas na obisku trije župani iz treh nam primerljivih občin. Prvič smo se mudili v Priverno konec februarja, nato nas je obiskal župan Rocchesecche ob vključitvi v Evropsko Unijo, nato smo odšli na praznik bakel v Sonnino 22. maja in končno bo italijanska delegacija 22. julija letos sodelovala na Festivalu narodov v naši občini. Tako na kratko se bere zgodovina našega sodelovanja.

Topel sprejem v Sonninu

Iz Kanala smo se odpravili v zgodnjih jutranjih urah. Med vožnjo po avtocesti mimo Firenz, Bologne in dalje proti jugu smo se za nekaj časa ustavili v majhni vasi južno od Bologne, kjer smo malicali in se posladkali z briškimi češnjami, ki jih je prinesel briški podžupan Aleš Simčič iz Dobrovega. Kaj hitro je prišlo do blagovne zamenjave, saj je naš župan Miran Ipavec spretno zamenjal del češenj za buteljko domačega vina.



Sprejem pri županu v Sonninu

V Sonnino smo prispeli okrog petih popoldne. Namestili so nas po turističnih kmetijah v manjšem naselju Pontinia, kmalu nato pa nas je že sprejel župan Sonnina Gino Cesare Gasbarrone. Sprejema se je udeležil tudi župan občine Roccasecca Alessandro La Noce, ki nas je obiskal na Britofu 1. maja. Še istega večera smo si na osrednjem trgu Piazza Garibaldi ogledali tekmovanje v boksu, kjer se je pomerilo devet parov mladcev. Res, da smo



Še skupinski posnetek v Sonninu in odpravili smo se proti Kanalu. (Foto: Občina Kanal ob Soči)

bili v južni Italiji in da se maj že preveša v junij, a temperatura zraka je bila bolj zimska kot poletna. Mraz nam je segal prav do kosti.

Petsto bakel na pot

Naslednje jutro so se župan, občinski svetniki in biokmetovalci udeležili poveta pri sonninskem županu in se dogovorili za nadaljno sodelovanje. Med tem časom pa smo si ostali ogledali zanimivosti Sonnina. Skromno kosilo v šoli je minilo v znamenju dobrodošlic in pozdravov v italijanščini, slovenščini in nemščini, saj so tam bili tudi gostje iz Nemčije.

Praznik bakel ali Festa delle torce se je začel z mašo na trgu pred cerkvijo Svetega Angela, kjer smo na dolgo pot pospremili petsto pohodnikov z baklami. Še prej pa so lovci v svojih značilnih uniformah v zrak ustrelili nekaj rafalov, tamkajšnji župnik pa je pohodnike na pot pospremil z blagoslovom.

Praznik bakel ima dolgo zgodovino, ki se začenja v poganskih časih. Že več kot tisoč let vsako leto pohodniki z baklami obhodijo meje svoje občine in z ognjem odganjajo zle duhove. Pred pohodom določijo štiri preizkušene vodje in ti skrbno popeljejo svoje skupine po gorskih poteh. Nekateri prehodijo 30, drugi pa 40 kilometrov. V kraj se vrnejo v zgodnjih jutranjih urah s petjem in streljanjem, ob petih pa se zberejo pri prvi maši.

Popoldne smo se zapeljali do mesta Terracina, kjer smo zakoračili v Tirensko morje, najbolj pogumni pa so tudi zaplaval. Med vračanjem v Sonnino, kjer je mažoretke iz Deskel in glasbeno skupino Sedem šrit čakal nastop, smo pokukali še v eno večjih predelovalnic oliv De Gregoris, kjer pridobivajo olje s stiskanjem hladnih in toplih oliv. Na koncu smo koščke kruha pomakali v olivno olje in si zadovoljni oblizovali prste.

Med polži v omaki in češnjami

V Sonninu je bilo že vse pripravljeno za nastop. Dekleta so se preoblekle, kot bi mig-nil. Začele so z nekaj treme, ki pa je kmalu izginila. Bilo je tudi precej hladno in dekleta so med posameznimi točkami kar drgetale od mraza. Vendar so se odlično odrezala in

gledalci so bili zelo navdušeni. Nato so nastopili naši fantje, ki so trg napolnili z domačimi vižami. Tudi slavna Avenikova pesem Na Golici ni manjkala. Takega žura že dolgo ni bilo pri njih, so povedali domačini. Na eni izmed ozkih uličic, ki vodijo do trga, in na samem trgu, so bile postavljene stojnice, ki so ponujale domače dobrote: mlad ovčji sir, polže v omaki, popečen kruh, različni namazi, pecivo, svinjina, artičoke na različne načine in vino. Seveda smo tudi mi imeli svojo stojnico, kjer smo ponujali naše domače dobrote: med, medenjake, ovčji sir, domačo koruzno moko, pražen ječmen, češnje, medico, vino in žganje. Marsikdo se je ustavil pri naši stojnici in zvedavo povprašal po Sloveniji, Kanalu in naših domačih proizvodih.

V nedeljo se je vreme poslabšalo in začelo je deževati. Ta dan smo obiskali mesto Priverno in župan Umberto Macci nas je sprejel na gradu San Martino. V gradu je muzej za matematiko, ki so nam ga zelo podrobno predstavili. V grajskih sobanah so bili razstavljeni izdelki iz voska, keramike, unikati iz zlata, slike, panj in oljčne vejice. Po gradu so se sprehajale mične gospodične in gospodiči v grajskih oblačilih, pred gradom pa so se bohotile stojnice in vabile obiskovalce k obisku. Salame, pršut, najrazličnejši siri, kruh, olivno olje in vseh vrst namazov.

Pred odhodom domov smo se skupaj z županoma Sonnina in Priverna postavili za 'eno gasilsko' za spomin.



Skupina Sedem šrit je zaigrala tudi znano Avenikovo Na Golici in žur je bil popoln.

Podelili tudi občinske nagrade in priznanja

>> Miran Pregelj

Letos je župan kanalske občine podelili dve nagradi in tri priznanja. Nagradi sta prejela Lidija Rahotina in odbojgarski klub Salonit Anhovo v Kanalu, priznanja pa Milan Berlot, Društvo upokojencev iz Kanala in Klara Lango.

Lidijo Rahotino je za nagrado predlagala KS Anhovo - Deskle. Nagrado je prejela za požrtvovalno delo učiteljice v osnovni šoli, predsednice pevskega zbora Jože Srebrnič iz Deskel in za skrb za okolje v kraju. Poleg tega pa tudi za aktivno članstvo v društvu upokojencev ter predsednikovanje temu. In nenazadnje za zasluge pri postavitvi spomin-ske plošče glasbeniku Marijanu Gabrijelčiču.

Prav je, da predstavimo tudi občinske nagrajence preteklih let, ko glasilo Most še ni izhajalo.

Leta 2003 naziv častni občan ni bil podeljen.

NAGRADE	- Frančiška Maver - Branko Drekonja - Franc Bukovec
PRIZNANJA	- Emil Makarovič - Tatjana M. Peterlin - Neumaier - Ciril Tomšič - Franc Pipan - Alojz Kumar

Leta 2002 je častni občan postal slikar in grafik Pavel Medvešček.

NAGRADE	- SENG Nova Gorica - Salonit Anhovo d.d. - Miran Ipavec - Ivan Humar
PRIZNANJA	- Boris Valentinčič - Branko Žnidarčič - Moški pevski zbor Kazimir Nanut - Rod »Odporne želve« Anhovo - Jana Krivec

Leta 2001 naziv častni občan ni bil podeljen.

NAGRADE	- Silvester Čibej - Aleksander Žnidarčič - Društvo upokojencev Anhovo-Deskle
PRIZNANJA	- Alenka Velušček - Sonja Valič - Ivan Piriš - AGO Kanal pri PD Soča Kanal - MePZ Jože Srebrnič Deskle

Leta 2000 naziv častni občan ni bil podeljen.

NAGRADE	- Jože Testen - Pihalni Orkester Salonit Anhovo - Stefan Keber
PRIZNANJA	- Balinarski klub Kanal - Srečko Boštjančič - PGD Avče - Ivan Markič - Mira Štrukelj

Leta 1999 naziv častni občan ni bil podeljen.

NAGRADE	- Marjan Gabrijelčič – posmrtno - Katja Makarovič - PGD Kanal - Emil Strgar
PRIZNANJA	- KD Svoboda Deskle - Adela Jerončič - Mojca Petelin - Venčeslav Sirk - Boris Jelavič

Leta 1998 je častni občan postal Anton Nanut.

NAGRADE	Odbor za varstvo okolja pri KS Deskle-Anhovo Andrej Bertlot Ljudmila Zimic
PRIZNANJA	Vrtec Deskle OK Salonit Anhovo Kanal Odbor za pripravo ročinskega praznika Erna Kralj

Občinsko nagrado je na predlog KS Kanal prejel tudi odbojgarski klub Salonit Anhovo iz Kanala. Zapisali so: »V športni odbojgarski panogi je OK Salonit Anhovo – Kanal po kriterijih neprekinjenega dolgoletnega delovanja in rezultatih vodilni najtofejniji klub v Sloveniji. V več kot 57-letnem delovanju kluba je imel klub veliko število strokovnih sodelavcev in igralcev, ki so tekmovali v vseh selekcijah: članski ekipi, mladinci, kadeti, starejši dečki, mini in mala odbojka. Mnogi igralci iz teh selekcij so tudi člani državnih reprezentanc. Klub je v zadnjih dvanajstih letih tudi zelo uspešno nastopal na evropskih tekmovanjih. Članska ekipa kluba je v samostojni Sloveniji osvojila pet naslovov državnih prvakov in sedem naslovov pokalnih zmagovalcev. V sezoni 1998/99 je klub dosegel največji uspeh v državnem prvenstvu, saj je kar v petih selekcijah osvojil naslov državnih prvakov. Vsa ta leta je klub dobival tudi najvišja mesta na medijsko odmevnih prireditvah podelitev priznanj Naš športnik Primorske. /.../ Klub se je izkazal tudi kot dober organizator tekem

Društvo upokojencev iz Kanala je tudi prejelo občinsko priznanje za izredno aktivnost. Za priznanje so društvo upokojencev predlagali Planinsko društvo Valenitn Stanič iz Kanala, Lovska družina iz Kanala in Društvo obolelih zaradi azbesta. Zapisali so: »DU Kanal je ves čas svojega obstoja zelo aktivno. /.../ Ima 800 članov, od tega 450 žensk in 350 moških. Vsako leto pripravijo srečanje z jublanti, obiščejo starejše in onemogle člane na njihovih domovih oziroma v domovih upokojencev in jih simbolično obdarijo. /.../ Društvo ima zelo aktivno balinarsko sekcijo, v katero je vključenih 23 rednih članov, ki so v sedemnajstih letih aktivnega delovanja prejeli preko 50 pokalov. O posameznih aktivnostih društva informirajo širšo javnost preko medijev.« Društvo upokojencev tudi dobro sodeluje z drugimi društvi v kanalski občini in izven nje, saj so nekateri njihovi člani nosilci pomembnejših funkcij in skrbijo za širše družabno življenje. V letu 2002 je društvo praznovalo častitljivih petdeset let delovanja.



Letošnji nagrajenci kanalske občine so Ciril Zlobec, Lidija Rahotina, Salonit Anhovo v Kanalu, Milan Berlot, Društvo upokojencev iz Kanala in Klara Lango. (Foto: Bruno Bizjak)

posameznih državnih reprezentanc in drugih mednarodnih tekem, ki mu jih je na osnovi razpisa dodelila odbojgarska zveza Slovenije.«

Priznanje občine Kanal ob Soči je prejel Milan Berlot za dolgoletno in uspešno vodenje odbojgarskega kluba Salonit Anhovo v Kanalu. Berlot dela v klubu že več kot 17 let, več kot 14 let pa je njegov direktor in organizator. Poleg tega je bil v tem obdobju tudi dva mandata član izvršnega odbora Športne zveze Nova Gorica, bil je dobitnik srebrne in bronaste Blovdkove značke in drugih odlikovanj. Štiri leta je predsednikoval tekmovalni komisiji pri Odbojgarski zvezi Slovenije in bil osem let član predsedstva Odbojgarske zveze Slovenije. Že več let je tudi predsednik komisije za šport in delo z mladino pri Ribiški družini Tolmin, kjer je tudi član upravnega odbora, pri Ribiški zvezi Slovenije pa je član komisije za casting.

Z občinskim priznanjem pa so nagradili dolgoletno nosilko kulturnega življenja v Avčah Klaro Lango. »Kot osemnajstletno dekle se je leta 1946 pridružila kanalskemu prosvetnemu društvu Soča. V njem je aktivno sodelovala do leta 1959, našla podporo in znanje, da je v Avčah že leta 1946 ustanovila podružnico, ki je dobilo ime Zvezda, v spomin na domačina, padlega partizana Miha Persena. Vsa leta delovanja društva je bila njen tajnik, velikokrat režiser, igralka, snovalka kostumov in kulis. Z denarjem od prodanih vstopnic je kupovala knjige in tako so v Avčah ustanovili knjižnico, ki je na žalost delovala le do leta 1960. Gospa Klara Lango je z njenim brezplačnim in požrtvovalnim delom oralna ledino ter veliko doprinesla h kulturnemu osveščanju občanov,« je med drugimi zapisala predlagateljica priznanja Lidija Rahotina. Njeno pobudo pa je podprla tudi KS Avče.

Opravičilo uredništva

Po natančnem pregledu smo v tretji številki glasila Most našli kar nekaj neljubih škratov, za katere se moramo opravičiti.

V članku 90 let Antona Lipičarja na 6. strani smo napačno napisali kraj, kjer je Anton Lipičar praznoval visoki življenjski jubilej. To ni bilo Brdo, temveč Breg blizu Kanal nad

Kanalom. Slavlencu se za napako opravičujemo.

Nato pa se opravičujemo tudi fotografu Brunu Bizjaku, ker smo nevede pod dve njegovi fotografiji zapisali bodisi napačno ime avtorja fotografije bodisi avtorja pomanjkljivo predstavili. Gre za fotografiji na 4. in 5. strani glasila in sicer za fotografiji v člankih V Desklah smo praznovali in Mali festival Goriške. Avtor fotografij v obeh člankih je namreč Bruno Bizjak.

Lovska družina Anhovo praznuje 50 let

>> Vanda Colja

Začetek organiziranega lovstva v našem delu Soške doline sega v drugo polovico leta 1947, ko je tudi v tem delu Primorske začel veljati začasen zakon o lovu. Predhodnica Lovske družine Anhovo je nedvomno Lovska družina, ki je obstajala na območju krajevnega ljudskega odbora Plave. Iz dokumentov je razvidno, da so se že takrat lovci dogovorili za skupno lovsko družino iz območij KLO Plave, KLO Deskle in KLO Anhovo in jo poimenovali Lovska družina Jelenik.

Leta 1949 je začel veljati zakon o lovu Ljudske republike Slovenije, zato je osem lovcev novembra istega leta naslovilo ministrstvo za notranje zadeve LRS v Ljubljani prosilo, da dovolijo delovanje društva Lovska družina Jelenik s sedežem v Plaveh.

Nekaj let kasneje, 29. avgusta 1954, so se lovci LD Jelenik sestali v Anhovem in ustanovili LD Anhovo s sedežem v Anhovem. V tej družini so bili zbrani lovci nekdanjih območij krajevnih ljudskih odborov Plave, Deskle, Anhovo in Zapotok. Lovci imajo ta dan za 'rojstni dan' LD Anhovo. Ustanovni zbor je štel šestnajst članov.

Skupna površina lovišča lovske družine meri okrog 4.700 hektarov, lovna pa okrog 4.000 hektarov. Razteza se na obeh straneh reke Soče od Kanala do konca naselja Plavi na desnem bregu in do Dolge njive na levem bregu. Nižinskega in ravninskega sveta je malo. Zaradi grebenov, grap in stranskih dolin s hudourniški pritoki Soče je teren zelo razgiban. Pestra kamninska sestava je pogojevala nastanek različnih tipov preperinskih odej, kar je blagodejno vplivalo na nastanek raznovrstnih gozdnih združb. K temu so pripomogle še vlaga, zmerna temperatura zraka in obilne padavine.

Zato je živalski svet v lovišču pester. V njem najdemo srnjad, divjega prašiča, gamsa,

jelena, zajca, fazana, race, gozdnega jereba, lisico, divjo mačko, jazbeca, kuno zlatico, kuno belico, polha, ptice ujede ter vrsto drugih ptic stalnih in selivk, prehodno pa tudi risa in medveda.

Ob 50-letnici delovanja Lovske družine Anhovo, ki so jo slavnostno praznovali 5. junija letos ob lovski koči v Paljevem, so izdali Zbornik, iz katerega smo za ta članek v kanalskem Mostu črpali zgodovinska dejstva in informacije avtorjev Glavka Lovrečiča, Franca Pipana in Borisa Kuka.

Kmetijskih površin je malo, prav tako tudi jas in travnikov. Na Kanalskem vrhu, kjer jih je največ, se intenzivno izkoriščajo za živinorejo. Z opustitvijo čiščenja gozdov in zaraščanjem površin so nastale idealne razmere za življenje divjega prašiča.

Začeli s šibrenico

V času nastanka lovske družine ni bilo niti denarja niti možnosti za nakup kvalitetnega orožja. Uporabljali so puške šibrenice, največ izdelave »dratrc«, ki so jih uporabljali za zajce, ki so bili takrat po številu uplenjenih divjih živali na prvem mestu. Da bi prihranili kakšen dinar, so naboje za šibrenice polnili sami. Upo-

rabljali so že izstreljene tulce. Ker pa so bili ti iz papiraja, niso zdržali veliko ponovnih polnitev. Le redke izjeme so imeli puške risanice. Oprema lovcev in tudi pogoji lova pa so se z desetletji spreminjali. Danes skoraj ni člana zelene bratovščine, ki ne bi imel dveh ali več pušk in sicer malokalibrske puške, šibrenice, risanice, kombinirane puške, tudi trocevke »driling«.

Strelska ekipa lovske družine se je 1976. leta prvič udeležili občinskega prvenstva v streljanju na tarčo strnjaka in osvojili 1. mesto. Še istega leta je lovka družina kupila ročni metalni stroj za glinaste golobe. Odtlej se redno udeležujemo prvenstev ZLD Gorica, kjer se uvrščajo med najboljše ekipe.

Prav leta 1976 so se lovci LD Anhovo pod vodstvom Franca Pipana in lovci LD Kanal s starešino Albertom Zimicem prvič udeležili mendarodne lovske razstave v Vidmu. Spoprijateljili so se z lovci iz San Giovania in sklenili dogovor o pobratenju lovskih družin. Dve leti kasneje so k dogovoru pritegnili Lovsko družino Zemon iz Ilirske Bistrice, leta 1982 še lovsko družino Paloma Sladki Vrh. Dogovorili so se o vsakoletni tekmi pobratenih lovskih družin, ki jo organizirajo izmenično. Udeležujemo se tudi tekme, ki jo vsako leto organizirajo lovci iz San Giovania, ki prihajajo k nam kot pavšalisti. Ta srečanja potekajo v sproščenem, prijateljskem vzdušju med lovskimi družinami.

Člani lovske družine iz Anhovega pred lovsko kočjo v Paljevem.



Azbestno kritino bo potrebno prej ali slej zamenjati

>> Klemen Stanič, predsednik KS Anhovo-Deskle

V Desklah smo sredi aprila na javni tribuni krajanom pojasnili, ali je res nujno potrebno zamenjati azbest-cementno kritino, ki še vedno služi svojemu namenu.

Po evropski direktivi, ki ureja področje ravnanja z azbestom oziroma azbestnimi izdelki, zamenjava salonitnih streh ni obvezna. Ministrstvo za okolje in prostor povzema to stališče in je na podlagi te direktive objavilo pravilnik o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo azbest, predvsem z namenom, da bo to področje urejeno.

Ne glede na to mnenje pa zamenjavo strešne kritine svetujemo v primeru, ko s takšne strehe pridobivamo vodo - deževnico in jo uporabljamo v prehrabene namene ali se na strehi pojavijo sledovi razpadanja kritine zaradi podnebnih razmer ali loma.

Ko se odločamo med barvanjem obstoječe kritine in zamenjavo, svetujemo zamenjavo, ker se ob vsakem posegu na azbestni strehi izpostavimo azbestnemu prahu. Tudi če bomo staro kritino kvalitetno prenovili oziroma prebarvali, pa nas zamenjava še vedno čaka. Predstavnik Ekološkega sklada republike Slovenije je predstavil dejavnost sklada in možnost

najetja zelo ugodnega kredita za zamenjavo vseh azbestnih izdelkov, predvsem pa kritine. Ko se srečujemo s takšnim odpadnim materialom, se zavedamo, kakšne nevarnosti prinaša nepravilno ravnanje za zdravje posameznika. Zbrane azbestne odpadke pa lahko ob predvidenih urnikih zbiranja izročite Komunalni iz Nove Gorice.

Zaključili smo z željo, da bi se proces odstranjevanja azbest-cementne kritine v dolini vendarle le začel, predvsem pa, da teh odpadkov ljudje ne bi odlagali v naravo. Na koncu apeliramo na vse z željo, da bi se vrednote čistega okolja čimbolj zavedali in da bi pričeli opominjati tudi tiste, ki so jim te vrednote tuje.

Kontrada 2004

>> KKM

Letos se bo v našem mestecu Kanalu zgodila že šesta izdaja tega festivala. Festival s svojim programom oživlja in obenem presega dokaj enolično kulturno (in zabavno) ponudbo v naših krajih. Obenem ponuja priložnost sproščenega spoznavanja pestre palete glasbenih in drugih umetniških smeri iz celega sveta.

Pred ostalimi festivali v državi, ima prednost v tem, da se dogodki odvijajo v čudovitem in akustičnem ambientu, ki omogoča tesen stik med izvajalci in publiko. V preteklih letih smo na Kontradi gostili izvajalce od Zimbabweja do ZDA.

V letošnjem letu bomo dogodke razpotegnili preko celega poletja. Festival bomo otvorili 2. julija z otvoritvijo razstave in koncertom, zaključili pa 28. avgusta prav tako s koncertom, ki ga bo snemala RTV Slovenija. V vmesnem času, predvsem med vikendi, se bodo odvijali koncerti, razstave in delavnice. Predzadnji vikend v avgustu pa bo potekal pravi mini festival amaterskih gledaliških odrov v organizaciji AGD Kontrada. V času tega pisanja so potrjeni nastopi skupin Katalena (SLO), Teada (Irska), Ivo Papasov & His Wedding Band

(Bolgarija), Patetico (Slo), Caminoigra (Slo) in Balkan Baobab Orchestra (Italija).



Lani je na Kontradi nastopila tudi Esma Redžepova. Letos je koncertirala v ljubljanskih Križankah. (Foto: KKM)

Stare avtomobile v reciklažo, ne v naravo

>> Ministrstvo za okolje in prostor

S 1. majem 2004 je začel v Sloveniji veljati nov sistem ravnanja z izrabljenimi motornimi vozili. Bistvena novost sistema je, da zadnji lastnik izrabljenega motornega vozila ne bo mogel odjaviti iz prometa, ne da bi prijavno/odjavni službi na upravni enoti predložil potrdila, ki dokazuje, da je vozilo predal v razgradnjo pooblaščenemu predelovalcu.

Izrabljeno motorno vozilo je vozilo, ki je namenjeno prevozu potnikov z največ osmimi sedeži ali prevozu blaga z največjo maso do 3,5 tone in se več ne uporablja v cestnem prometu, ker je dotrajano in neprimerno za varno vožnjo, ker je poškodovano do te mere, da popravilo in vožnja nista mogoča (npr. v prometni nesreči) ali ker se zadnji lastnik odloči, da je vozilo zanj odpadek.

Ker javni razpis za podelitev koncesij za opravljanje javne službe ravnanja z izrabljenimi motornimi vozili, objavljen v Uradnem listu RS št. 38/03 dne 25.4.2003, ni uspel, je vlada določilačasne izvajalce te javne službe.

Začasno opravljanje gospodarske javne službe ravnanja z izrabljenimi motornimi vozili v upravnih enotah Nova Gorica, Koper, Ajdovščina, Grosuplje, Sežana, Postojna, Vrhnika, Tolmin, Trebnje, Črnomelj, Idrija, Piran, Ilirska Bistrica, Cerknica, Kočevje, Izola, Ribnica, Logatec, Metlika je določeno podjetje:

AVTOTRANSPORTI KASTELIC, Kastelec Lado s.p., Adamičeva 57, 1290 Grosuplje.

Lastnik dostavi izrabljeno motorno vozilo na prevzemno mesto, ker z osebnim dokumentom in prometnim dovoljenjem izkaže lastništvo. Na prevzemnem mestu prejme položnico za plačilo stroškov razgradnje. Stroški razgradnje znašajo 21,1 tolarjev + DDV na kilogram teže avtomobila. Stroške razgradnje bo lastnik motornega vozila plačal za motorna vozila, ki so bila kupljena pred 1. marcem 2003. Pri motornih vozilih, ki so bila kupljena po 1. marcu 2003, so stroški razgradnje že vključeni v ceno vozila.

Karting osvaja naša mesta

>> Vanda Colja

Beseda karting nam ni tuja, pa vendarle vemo Slovenci o tem športu zelo malo. Šele, ko se nekdo med nami začne ukvarjati z njim, nas pritegne. V kanalski občini je to Andrej Makarovič iz Anhovega, ki se je udeležil že lanskoletnega prvega državnega prvenstva v vztrajnostnem kartingu.

Že od malih nog 27-letnega Andreja Makaroviča navdušuje hitra vožnja. Želel bi si sicer tekmovati v drugačnih avtomobilih, ki pa zahtevajo veliko denarja, kar pa si Makarovič ne more privoščiti. Lansko leto se je prijavil na razpis za kvalifikacije na državno prvenstvo v kartingu. Med trideset do štirideset prijavljenih za vsako tekmo izžrebajo deset tekmovalcev. Od sedmih dirk, kolikor jih je bilo izvedenih, se jih je Makarovič udeležil šest. V Murski Soboti in Mariboru je bil v ekipi Avtoaktiv, ki je dosegla najboljše rezultate, kar pomeni, da so osvojili 1. mesto. Sicer pa je v Ljubljani, Izoli, Kranju in Novi Gorici tekmoval za Petrol, glavnega sponzorja državnega prvenstva.

Andrej Makarovič karting vožnjo trenira na kartodromu v Pradamanu v bližini Vidma (Viden/Udine). Pri nas imamo urejen kartodrom v Ljubljani.

Letos se bodo tekmovalci v kartingu lahko pomerili v ekipnem prvenstvu za veliko nagrado Petrola 2004 (Petrol Grand prix 2004). Tekmujejo na petih dirkah na improviziranih progah. Nastopa lahko največ deset ekip, ki so sestavljene iz dvajsetih voznikov, od katerih lahko na posamezni dirki jih nastopi le osem. Vsi tekmovalci vozijo v enakih kartingih, ki jih na tekmovanje pripelje organizator.

Za ekipo lahko vozijo samo vozniki z izdano letno ali enkratno licenco, veljavnim zdravniškim karton in sklenjeno zavarovalno polico po športnem pravilniku. Enkratna licenca se izda na posamezni dirki po opravljenem zdravniškem pregledu in vpisu voznika na zavarovalno polico. Voznik mora biti star najmanj 15 let, vendar lahko mlajši od 18 let nastopijo le, če organizatorji prinesejo notarsko overjen podpis staršev ali skrbnika o prevzemu odgovornosti.

Zanimivo je, da mora voznik tehtati najmanj 75 kilogramov. Vodja ekipe mora na prvem sestanku z direktorjem dirke dostaviti spisek voznikov s podatki o teži in opremi vred. Na podlagi sešteevka teže vseh voznikov v ekipi organizator dodatno obteži kartinge tistih ekip, ki so prelahke. Med tekmo se ekipe voznikov menjajo v označenem prostoru, ki mu pravijo boks, kjer se lahko zadržijo le štiri minute. Za zmagovalca dirke je proglašena ekipa, ki najhitreje prečka cilj glavne dirke.

Letošnja takmovalna sezona se je že začela. Prva je bila 22. maja, druga bo 5. junija v Kopru, nato pa bo 26. junija v Celju, 11. septembra v Mariboru in 18. septembra v Ljubljani.

V Kranju lani je bil Andrej Makarovič (tretji z leve) v družbi Bricev.



Desklanske mažorete na državnem prvenstvu

Mažorete iz Deskel so se zadnji vikend v aprilu udeležile 8. državnega prvenstva Twirling zveze Slovenije. Tekmovanje je bilo v Mariboru v telovadnici Leona Štuklja. Razdeljeno je bilo na dva tekmovalna dneva.

Tekmovalo je 19 deklet, in sicer deset iz mlajše in devet iz starejše skupine, ki so bile razredljene v dve starostni in dve težavnostni kategoriji. V skupini »junior«, kjer tekmujejo tekmovalke do petnajstega leta, je tekmovalo osem solistik in trije pari. Tekmovalke so v lažji B in težji A kategoriji. V skupini »senior«, kjer so tekmovalke stare več kot petnajst let, pa je tekmovala ena solistka in trije pari, vsi v težji

A kategoriji. Skupno so dekleta osvojila eno tretje, štiri druga in tri prva mesta. Posebej velja omeniti še skupinsko točko za manjšo skupino, ki je v težji kategoriji A skupine »senior« osvojila prvo mesto. Dekleta so v skupnem seštevku točk dosegle skupno tretje mesto.

Twirling zveza Slovenije je pred kratkim postala članica olimpijskega komiteja Slovenije in s tem je twirling uradno potrjen kot športna disciplina. Tako so se twirling skupini Deskle, ki pod okriljem twirling zveze Slovenije tekmuje že vrsto let, odprla vrata v Evropo, saj so bila dekleta na vsakem tekmovalnem dnevu zelo uspešna.

Dekleta so uspešno nastopila na državnem tekmovalnem dnevu v Mariboru. (Foto: Občina Kanal ob Soči)



Peti turnir v malem nogometu

>> Jasna Miklavič

Malonogometni klub Sizif iz Ročinja je že peto leto zapored tik pred prvo-majskimi prazniki za pripravil malonogometni turnir. Odlična organizacija in nemoten potek tekmovanja sta osnove, na kateri stoji celotna podoba prireditve.

Poleg tekmovalnega dela, ki je bil letos res na visoki kakovostni ravni, pa je organizator vključil tudi lokalno okolje. Letos so prostor na parketu športne dvorane Kanal zapolnili mladi upi iz Kanala in Ročinja. Za praktične nagrade so se otroci pomerili tudi v izvajanju kazenskih strel, v končnici tekmovanja so

Tretjeuvrščena ekipa Pašarela iz Deskel: od leve zgoraj stojijo Djerić A., Djerić M., Lazič, Batič, od leve spodaj pa Mrakovič S., Mrakovič E., Pejakovič, Panič. (Foto: KMN Sif Ročinj)



za popestritev poskrbele mlade plesalke iz skupine Buške iz Nove Gorice.

Zmagovalec Joma Cup 2004 je namreč postala ekipa Mojito, ki je bila sestavljena iz jedra ekipe aktualnega državnega prvaka - Svea Lesne Litija. Ker se je redni del finala končal z neodločenim izidom 3:3, je ekipa Mojito ekipo Paške premagala po kazenskih strelh. Zanimivo tudi v tej ekipi so bili nekateri igralci iz ekipe aktualnega državnega prvaka. Finalni obračun je tako bil prava poslastica, saj so igralci pokazali odlično in uigrano igro ter veliko atraktivnih potehov.

V polfinalu sta po dobrih predstavah svoj pohod zaključili ekipi Pizzeria Sršen iz Domžal in Pašarela iz Deskel. Slednja je po kazenskih strelh osvojila tretje mesto in bila tako najvišje uvrščena »domača« ekipa. Med prvih šest ekip sta se uvrstili še ekipi Divača Logistika Pišot in domači Bar na Placu.

Številni obiskovalci so bili nad prireditvijo navdušeni, le tu in tam je padla kakšna kritika na račun domače kanalske ekipe, ki svojih vrst ne zmore strniti že drugo leto zapored. Poleg dveh ekip organizatorja (Bar na placu in Quercus), ekipe Sola Lom (Tolminski Lom), ekipe Kamp Nadiža - Zuride, Ture iz Drežniških Raven in že omenjene Pašarele, so preostale ekipe prišle iz bolj oddaljeni krajev.

Pozdravljena Evropa

>> Bojan Perše

Drugi dan po vstopu Slovenije v EU se je v Kanalu zgodil »Pritrkovalski pozdrav Evropi«, ki so se ga udeležile pritrkovalske skupine iz cele Slovenije. Tekmovalno vzdušje je bilo sicer čutiti, še bolj pa so mladi pritrkovalci izžarevali veselje do igranja na zvonove, ki je, kot je v uvodnem nagovoru poudaril župnik Silvi Čibej, slovenska posebnost, na katero smo lahko zelo ponosni.

Na trgu pred občino se je zbralo kar nekaj ljudi, nagovoril pa jih je tudi kanalski župan Miran Ipavec, nato pa še tajnik Pritrkovalskega društva Dolenjske in Bele Krajine Jože Mehle in glavni sodnik Dominik Mehle, ki je razložil pravila tekmovanja.

Vsaka prijavljena ekipa je imela na razpolago štiri minute, v tem času pa je lahko odigrala dva komada ali več, od katerih sta bila ocenjena le najboljše dva ali en opus. Komisija pod zvonikom je ocenjevala ritem izvedbe, dinamiko, okraske, začetek in konec komada ter umetniški vtis. Komisija v zvoniku pa je ocenjevala pravičen pristop k zvonovom, klepetanje in obnašanje. Po končanem tekmovalnem delu in posvetu se je strokovna komisija odločila, da prvo mesto zasluži ekipa Šmarje-Sap. Tako so novi kanalski zvonovi celo nedeljo popoldne doneli v užitek tekmovalnih ekip in zbranih poslušalcev, vsi smo zelo uživali.



ALI STE V STISKI?

Če potrebujete pomoč in bi radi ostali anonimni :

POKLIČITE NAS!

OD PONEDELJKA DO PETKA
OD 10. URE DO 18. URE
TELEFON: 05/720-17- 20

in od torka od 20. ure do srede do 20. ure
ter v četrtek od 8. do 14. ure
na TELEFON: 080-22-23

Slovenski pokal v spustu – Downhill Avče 2004

>>Mitja Madon

Prvomajski vikend je bil v Avčah v znamenju kolesarstva, saj so se najboljši tekmovalci v spustu z gorskimi kolesi pomerili na prvi tekmi za slovenski pokal. Prijavilo se je največ tekmovalcev doslej – kar 109 si je želelo preizkusiti novo, 2200 metrov dolgo progo, ki se vije izpod Avškega Kuka in se izteče na ravninici na Šturjah.

Poleg slovenskih se je prijavilo kar 26 tekmovalcev iz Avstrije, 11 tekmovalcev iz Italije in tekmovalec iz Hrvaške. S progo so bili zadovoljni, saj vsebuje vse elemente, ki jih taka proga mora imeti, bila je dobro označena in varovana, žal pa jo je zmeščal dež, tako da je bila težje vozljiva, kot bi bila v suhem vremenu.

Organizatorji tekme so bili poleg članov sekcije Djak Extreme, ki vključuje kolesarje iz Avč, Plav in Modreja, še KS Avče in PGD Avče. Generalni sponzor prireditve je bil Evrokabel z Liga, glavno nagrado – kolo v vrednosti 90 tisočakov – pa je prispevala trgovina Tandem iz Logatca.

Petek je bil namenjen ogledu proge in prvim prostim spustom, v soboto pa je poleg prostega poteka tudi triurni uradni trening, ki je bil zaradi razmer na progi precej blaten. Kljub občasnemu dežju, se je že v soboto ob progi zbralo precejšnje število gledalcev, ki so vzpodbujali fante, pa tudi tri dekleta, na progi. Glavni spektakel se je pričel v nedeljo. Po manjših popravkih na progi in izločitvi nezvozljivega »Korholya«, se je v dolino pognalo



Nagrajenci tekmovalja v spustu.

85 tekmovalcev in tekmovalk. Povezovalac in komentator v ciljni ravnini je bil Miha Reščič, ki je po potrebi komentiral kar v štirih jezikih.

Izmed domačih tekmovalcev je prijetno presenetil Nejc Rutar (Djak Extreme) iz Modreja. Komaj 15-letni tekmovalec v bike fightu se je tokrat prvič pomeril tudi v spustu in v kategoriji moških skupno zasedel odlično 11. mesto oziroma 4. mesto v svoji kategoriji. Najhitrejši Avčan je bil Peter Levpušček, ki je zasedel 26. mesto oziroma 19. v kategoriji ELITE, mesto za njim se je uvrstil Miha Jakopič, Mitja Madon pa je zaradi padca in smole s kolesom uspel prispeti v cilj šele kot 38 oziroma 27. v kategoriji ELITE. Med tekmovalci žal nismo mogli pozdraviti Emanuela Humarja, ki se je na petkovem prostem treningu po-

škodoval in je bil v času tekme na opazovanju v bolnišnici.



Tekmovalci so morali biti precej pazljiv, da jim na blatni in spolzki progi ni zdrsnilo. (Foto: Bojan Perše)

Pohod Kje so tiste stezice?

>> Anka Jug

ŠKT društvo in krajevna skupnost Levpa sta v okviru krajevnega praznika organizirala že drugi pohod z imenom »Kje so tiste stezice?« Namen pohoda je, da bi iz pozabe iztrgali poti, po katerih so nekoč domačini odhajali na delo, po opravkih, nosili v mlin ter vsaj za en dan popestrili življenje ljudem, ki vztrajajo in ohranjajo življenje v majhnih zaselkih v KS Levpa.

Letošnjega pohoda se je udeležilo približno 250 ljudi. Prišli so iz vseh bližnjih krajev pa tudi iz Šempetra, Tolmina, Ljubljane, Celja, Kopra in Vipavske doline. Pohodniki in rekreativci smo se zbrali v športnem parku Levpa. Dolžino pohoda smo si pohodniki izbrali glede na lastne sposobnosti in želje. Daljši pohod je meril 21 kilometrov in je potekal skozi vseh 21 zaselkov. Vodila sta ga vodila Rudi Štrukelj in Lado Skrt. Krajši pohod z 9,5 kilometra pa

je vodil skozi Levpo in Seniški Breg. Pot je kazal Albin Levpušček.

Krajani Levpe so nam že pred začetkom pohoda gostoljubno postregli s kavo in drugimi napitki. Prav v vsakem zaselku so nas pričakali gostoljubni domačini in nas pogostili s pecivom, osvežilnimi napitki, sadjem, predvsem pa z veliko mero prijaznosti. Poleg vseh naravnih lepot in urejenih domačij smo si lahko ogledali tudi privatno muzejsko zbirko Pavla Levpuščka iz Avšjega, ki že vrsto let zbira stare predmete iz preteklosti naših domačij, pa tudi orožje in druge predmete iz 1. in 2. svetovne vojne.

V zgodnjih popoldanskih urah smo se utrujeni, a zadovoljni pohodniki zopet zbrali v športnem parku, kjer smo si povrnili moči z okusno enolončnico.

Ogledali smo si tudi razstavo peciva, ki so jo pripravile gospodinje, organizirane v aktivu podeželskih žena. Sladke dobrote so kar vabile k nakupu, saj je bilo vse pecivo hitro razprodano. Praznovanje krajevnega praznika naj bi zaključili z zabavo in plesom ob zvokih ansambla Agronavti, toda narava se ni ozirala na želje organizatorjev in nas je bogato obdarila z dežjem.



Kratek počitek v zaselku Krajc. (Foto: KS Levpa)

Cankarju v ponos

>> OŠ Deskle

Konec letošnjega marca so se v osnovni šoli v Desklah zbrali učenci in dijaki 27. vseslovenskega tekmovanja v znanju slovenščine. Za Cankarjevo priznanje se je potegovalo kar 130 tekmovalcev – 70 je bilo učencev iz 22-tih osnovnih šol, 60 pa dijakov iz šestih srednjih šol.

Na osnovni šoli v Desklah so poskrbeli, da je tekmovanje minilo v zares prijetnem vzdušju in brez težav. Rezultate veselo Slovenskega tekmovanja je sporočila učiteljica slovenščine na desklanski osnovni šoli in predsednica Slavističnega društva iz Nove Gorice Božica Špolad Žuber.

Med 125 tekmovalci je kar 17 šolarjev osvojilo zlata priznanja. Deset zlatih so prejeli učenci osnovnih šol s Cola, iz Deskel, Otlice, Ajdovščine, Tolmina, Solkana, Bovca in Mosta na Soči. Odlično so se odrezali tudi srednješolci, saj sedem zlatih nagrajencev prihaja iz Srednje šole Vena Piloni v Ajdovščini, Šolskega centra v Novi Gorici in Škofijske gimnazije v Vipavi.

Podelili so tudi veliko srebrnih Cankarjevih priznanj. Med 54 tekmovalci, ki so priznanja odnesli domov, je bilo 32 osnovnošolcev in 21 srednješolcev. Še isti dan so v deklanskem kulturnem domu podelili Cankarjeva priznanja. Program so povezovali učenci osnovne šole Deskle. Prireditve se je udeležilo kar nekaj pomembnih gostov, najprej pa sta udeležence pozdravila župan kanalske občine Miran Ipavec in ravnatelj gostiteljske šole Vojko Simčič. Z recitalom pesmi Ljubke Šorli so na prireditvi nastopili dijaki tolminske gimnazije.

Nagrajenci so priznanja prejeli v kulturnem domu v Desklah. (Foto: Vojko Simčič)



Predstavljamo knjižnico Osnovne šole Kanal ob Soči

>> Zvonka Cigoj, OŠ Kanal

Kanal ob Soči je slikovito naselje v spodnji Soški dolini, ki je le 20 km oddaljeno od Nove Gorice. Naselje je nastalo v 13. stoletju. Danes je Kanal središčno naselje spodnje Soške doline ter kulturno središče, kjer se še danes ohranja izročilo kulturnih ustanov, ki so začele delovati v prejšnjem stoletju.

Tu je Debenjakova galerija, posvečena domačinu, slikarju in grafiku Riku Debenjaku (1908–1987). V Kanalu in bližnji okolici so se rodili tudi drugi pomembni možje: veliki razsvetljenec in pesnik Valentin Stanič, pesnik Vojeslav Mole, skladatelj Josip Kocjančič, Marij Kogoj, Marjan Gabrijelčič, dirigent Anton Nanut. V Kanalu je živel in ustvarjal tudi slikar Ivan Čargo. Kraj je znan tudi po vsakoletnih Kogojevih dnevih, ki so posvečeni skladatelju Mariju Kogoju. Tu so doma tudi dobri odbojkarji, ki tekmujejo za znani slovenski odbojkarški klub Salonit-Anhovo.

Naša šola stoji približno 100 metrov stran od starega jedra kraja. Obiskuje jo 275 učencev, od tega 23 učencev v podružnični šoli v Levpi in Kalu nad Kanalom. V okviru šole deluje tudi. Šolska stavba je bila zgrajena leta 1962. Pred tem je bila šola v stari »Bavdaževi« hiši. Knjižnici je bil namenjen zelo

majhen prostor. Delo je bilo zelo težko, primanjkovalo je prostora za knjige in ni bilo prostora za čitalnico ter izvajanje knjižne in knjižnične vzgoje.

V šolskem letu 1999/2000 smo knjižnici namenili večje in boljše prostore. V zgornjem prostoru smo združili veliko učilnico, del hodnika in kabinet ter kupili novo knjižnično opremo. Pridobili smo zelo velik in funkcionalen prostor s šolsko čitalnico. Knjižnica je bogato založena. Učencem je na voljo 9.500 knjig ter številne revije. Učitelji si pri svojem delu lahko pomagajo z več kot 3.000 knjigami strokovne učiteljske knjižnice ter številnimi strokovnimi revijami. Tudi podružnične šole in vrtec imajo svoje manjše knjižnice. Knjižnica je računalniško opremljena. Omogočen je pristop do interneta, s cobiss-om pa je knjižnica povezana z ostalimi slovenskimi knjižnicami in ima velik dostop do informacij o knjigah in periodičnem tisku.

V knjižnici izvajamo knjižno ter knjižnično vzgojo za šolo, podružnične šole ter vrtec, pripravljamo razne tematske razstave, dogovarjamo se za obiske pesnikov in pisateljev, sooblikujemo razne prireditve ter svetujemo učiteljem pri izbiri knjig za domače branje in bralno značko. Veliko zanimanje je za delo v knjižničarskem krožku, kjer sodelujejo učenci od 3. do 8. razreda.

Kiparski dan v Levpi

V podružnični šoli v Levpi smo maja izvedli kiparsko delavnico pod vodstvom akademskega slikarja in kiparja Ivana Roba in Darka Šfiligoja. Učenci iz Levpe in Kala so iz gline izdelovali vazice. Z navdušenjem so sledili navodilom in kmalu so izpod spretnih prstov nastali prvi izdelki. Preizkusili so se tudi v oblikovanju živalske in človeške podobe, pri čemer so uživali in se sprostiti. Po končani delavnici smo vsi občudovali nastale izdelke. (Učenci in učiteljice POŠ Levpa in Kal)

Izlet za zlate značkarje

Maja je na nagradni izlet odšlo enajst osmošolcev osnovne šole v Desklah, ki so vseh osem let sodelovali pri bralni znački. Medobčinsko društvo prijateljev mladine za Goriško jih je odpeljalo na enodnevni izlet po Krasu. Učenci so si ogledali rojstno hišo in grob pesnika Srečka Kosovega in v Sežani občudovali razstavo likovnih del ob stoti obletnici rojstva tega velikega slovenskega pesnika. Za nekaj ur so se ustavili še v Lipici, kjer so jim pokazali klasično šolo jahanja in razstavo slik Avgusta Černigoja. Nagrajenci so za spomin prejeli knjigi Ledene magnolije in Prešeren doc. (OŠ Deskle)

Veselo do znanja

>> OŠ Kanal

V osnovni šoli v Kanalu so se marca in aprila zbrali učenci in se pomerili v znanju zgodovine in reševanju nalog vesele šole.

Zgodovinsko znanje je preverilo 63 učencev 7. in 8. razredov osnovnih šol iz Šempetra, Šempasa, Tolmina, Vipave, Dornberka, Ajdovščine, Solkana, Mirna, Kanala, Čepovana, Podbrda, Kobarida, Renč, Otlice, Branika, Mosta na Soči, Deskel, Dobravelj, Dobrovega, Cola ter obeh šol iz Nove Gorice. Temi državnega tekmovanja iz zgodovine sta bili industrijska revolucija in novi izumi in iznajdbe.



Učenci so se diplom in daril zelo razveselili. (Foto: OŠ Kanal)

Tudi nalog iz vesele šole je reševalo veliko učencev. Prišlo je 41 osnovnošolcev od 3. do 8. razreda šol: iz Deskel, Dobrovega, podružnične šole Kojsko, dveh šol iz Nove Gorice, Solkana in Kanala. Po končanem tekmovanju so v prijetnem vzdušju, ki ga je ustvarila učenka z igranjem na klavir, tekmovalcem podelili diplome in darila. Nato so si jih popeljali po starem delu Kanala, kjer so si ogledali razstavo v galeriji Rika Debenjaka in gotško hišo s knjižnico Josipa Kocjančiča in spominsko sobo Marija Kogoj.

Kanalski grad – vila Rabatta

>> Bojan Klemenčič, ZVKD, OE Nova Gorica

Območje vile Rabatta smo zato, da bi rešili še zadnje ostanke nekdanjega gradu in kasnejše vile Rabatta leta 2002 vpisali v zbirni register kulturne dediščine Slovenije. Pobudo za vpis je dala ena od stanovalk, vpis v register pa sedaj pomeni, da je to območje posledaj varovano kot kulturna dediščina.

Območje vile Rabatta ali kanalskega gradu je danes na prvi pogled zelo obubožano. Ostalo je nekdanj delov vile Rabbata iz druge polovice 17. stoletja, ki so jo v prvi svetovni vojni porušili. Ostali so kletna etaža z ostanki stolpov, reprezentančno vhodno stopnišče, kapela, nekdanja konjušnica in ostanki parka.

Na tem območju se skriva dragocena zgodovina morda še antične postojanke ob mostu čez Sočo, zagotovo pa ostanke srednjeveškega gradu. Tega so imeli v posesti najprej oglejski patriarhi, v 13. stoletju pa goriški grofje. Prav oni naj bi 1260 obnovili utrdbo ali na novo pozidali srednjeveški grad. Z izumrtjem goriških grofov Kanal pride pod Habsburžane, ki podelijo fevd najprej Ungerspachom, nato pa v letu 1623 družini Rabatta. Ti so na mestu starega gradu zgradili vilo z dvema stolpoma, kapelo in ločeno konjušnico, kot je moč videti na risbi Capellarisa v 18. stoletju in na fotografiji, ki je bila posneta pred 1. svetovno vojno (z dodatnim zunanjim stopniščem).

Pri poseganju na območje dediščine je potrebno upoštevati kulturnovarstvene pogoje:

- v čim večji meri je potrebno ohranjati zasnovo nekdanje vile s preostankom parka na zarisnem območju
- pri vseh posegih v zemljo je potreben arheološki nadzor
- kletno etažo vile z ostanki stolpa, reprezentančno vhodno stopnišče in kapelo je potrebno pri morebitnih posegih prezentirati po konservatorskem programu, ki ga izdelal naš zavod
- vsi ostali posegi so lahko avtorsko oblikovani, vendar na način, da ne preglašajo

zavarovanih lastnosti

- za kapelo je potrebno določiti ustreznejšo funkcijo.

Istočasno smo obvestili občino Kanal, da kot lastniki nepremičnine opozorijo občane, da s tega zaščitene območja ne bi odnašali kamnoseške detajle, ki pripadajo kompleksu. Poleg tega naj bi te dele strokovno popisali in shranili v kapeli. Ob tem smo jih tudi pozvali, da naj prekinajo z neprimerno namembnostjo kapele (drvarnica, delavnica) in da jo primerno zaščitijo pred nadaljnim propadanjem in pustošenji ter zaprejo prehod mimo kapele za motorna vozila.

Fotografija vile Rabatta izpred 1. svetovne vojne. (Foto: ZVKD, OE Nova Gorica)



Hiše se podirajo, drevesa pa rastejo

>> Miran Ipavec



Ročinj 15 (Foto: Občina Kanal ob Soči)



Globno 13 (Foto: Občina Kanal ob Soči)

V Sloveniji je povprečno 55 odstotkov ozemlja poraščenih z gozdom, medtem ko je v naši občini take gozdnate posesti za petino več, kot je slovensko povprečje. Še pred leti je bila slika povsem drugačna.

Ljudje zemlje ne obdelujejo tako kot včasih, senožeti so se v veliki meri obrasle v gozd. Nekatere vasi, na primer Dolenje Nekovo in Potravno, so se popolnoma izpraznile. Nekatere hiše ob cesti, druge skrite očem, tretje v srcu vasi ne samo, da kazijo videz okolja, pač pa predstavljajo nevarnost za mimoidoče. Otroci se v njih igrajo, lastniki pa ne storijo ničesar. Bodisi tega nočejo bodisi so že umrli in se dediči ne morejo dogovoriti, kaj bodo storili s podedovano hišo. Tako objavljamo nekaj fotografij hiš, ki bi bile vredne premisleka in odločitve. Poskušajmo jih prepričati, da naj hišo popravijo ali pa vsaj prodajo, če ne gre drugače, pa tudi porušijo.

Domača hiša je spomin na našo lepo mladost. Zakaj naj ne bi imeli lepe mladosti tudi tisti, ki jim podirajoče se hiše lahko v trenutku spremenijo življenje in zakaj naj ne bi bil domači kraj lep tudi sedaj, ne samo v spominu?



Morsko 12 (Foto: Občina Kanal ob Soči)



Kambreško 22 (Foto: Občina Kanal ob Soči)

Med platni, glasbo in videom

>> Miran Pregelj

Multimedijski umetnik Romildo Kumar je rojen v Šempertu pri Gorici, živi in ustvarja pa v Desklah. Njegova ustvarjalna pot obsega več kot trinajst let aktivnega dela na likovnem, glasbenem in multimedijskem področju.

Prve korake v likovnem izražanju mu je pokazal oče, ki je tudi sam slikal. Poleg tega pa mu je zapustil tudi bogato zbirko leposlovnih in strokovnih knjig, kar Romildo pridoma uporablja v svojih likovnih delih, saj v svoje kolaže in portrete, ki se spogledujejo z avtorskimi stripovskimi junaki, vključuje tudi pisano besedo.

V svojem ateljeju najraje ustvarja na platna, ki jih posuje z grobo mivko in kombinira na primer z grobim platnom, bambusom in drugim materialom. Njegova platna lahko označimo za abstraktna. Kumarju je blizu likovno izražanje začetnika abstraktnega slikarstva Vasilija Kandinskega, vendar pa je Kumar izoblikoval lastno govorico. Poleg samostojnih platen na-

stajajo še diptihi in triptihi. Preizkušal se je tudi v grafiki. Odkril je novo tehniko in bi jo lahko poimenovali polaroidna grafika. Na nerazvit polaroidni film je vtiskal, zarisal, žgal in z raznimi drugimi postopki obdelal film, nato pa povečavo prenesel na papir, da nastane meter velika grafika.

Romildo Kumar ima za sabo približno trideset skupinskih in samostojnih razstav. Med drugim je razstavljal v nekdanjem CRMK-ju v Šempertu pri Gorici, v Gorici, v kulturnem domu in Galeriji Alga v Izoli, v kulturnem domu v Brežicah, v trdnjavi Kluže v Bovcu, na Break 21 v Ljubljani in drugod.

Večkrat je predstavil tudi svoj video projekt, kjer se je pokazal njegov močan občutek za glasbeno podlogo za video. Tudi z glasbo se je začel že zgodaj ukvarjati. Prvi poskusi segajo v čas tako imenovane punk generacije. Prvi bend, v katerem je igral, je bil Lari

fari bend, nato pa je glasbeno pot nadaljeval v enem odmevnejših bendov na slovenskem z alternativnim pristopom Link der Wasser. Z njim je nastopal po celi Sloveniji in Italiji. Povabili so jih tudi v Nemčiji, vendar turneje niso uresničili, saj nekateri člani niso mogli uskladiti delovnih obveznosti z glasbenim ustvarjanjem. Sedaj Romildo piše svojo avtorsko glasbo, s katero se je predstavil med drugim tudi na radiu Študent in Valu 202 ter na raznih multimedijskih prireditvah.

Romildo Kumar



Pustni čas na Liškem na videu

>> Darja Skrt

Pavel Medvešček je Liško območje raziskoval že v petdesetih letih 20. stoletja. Nastali so neprecenljivi zapiski in risbe o načinu življenja na prehodu iz 19. v 20. stoletje. Odkril je bogate šege ob pustovanju in izvedel za dva izdelovalca mask, ki sta jih izdelovala oziroma tolkla iz bakra.

Ljudje so mu po spominu ali po predhodnih pripovedovanjih obnavljali, kako so bile te maske videti. Povedali so mu, da ni bilo strogega pravila, kakšna naj bi maska točno bila, saj jo je vsak izdelovalec oblikoval po svoje. Pomembno je bilo, da so bile iz bakra in da so predstavljale osnovne like pustnega spreveda ter da je bila maska veliko večja, kot je bila človeška glava.

Spodnja čeljust maske se je premikala s pomočjo palčke, ki je bila pritrjena pod brado maske.

Čez dobra štiri desetletja je Medvešček slišal za Branka Žnidarčiča – izdelovalca liških pustnih mask. Žnidarčič je takrat že nekaj časa izdeloval aluminjaste maske po spominu iz otroštva. Želel si je novih izzivov, zato mu je Medvešček predal svoje risbe, ki jih je naredil v petdesetih letih. Nastale so nove Žnidarčičeve maske, ki niso rekonstrukcija starih, pač pa je to avtorsko delo, ki je narejeno po predlogah iz risb in različnih pripovedovanj. Sodelovanje med Medveščkom in Žnidarčičem se je vedno bolj krepilo. Medvešček je potegnil na dan zapiske o mošeti in zažiganci. Mošeta je bil obred sprejemanja fantov v pustno in s tem tudi v fantovsko skupnost. Zažiganca pa je, kot že ime pove, povezana s zažiganjem pusta na pepelnico sredo. Medvešček pravi: »Zažgali so babo zimo. Ramaštona (pusta) so slekli. Ostala je

samo slamnata osnova, ki so ji nadeli ruto na glavo, s slamo dodali prsi in jo oblekli v ženska oblačila. Ustvarili so babo zimo. Zažgali so jo in s tem se je na pepelnico pust končal.«

Obe šegi, mošeta in zažiganca, sta v danes že izumrli, zato so Ližani želeli iz Medveščkovih zapiskov narediti rekonstrukcijo obeh šeg in jih posneti na video trak. Medvešček in Žnidarčič sta se sestala s fanti iz pustne skupine. Medvešček je napisal iztočnice za dialoge, nato so imeli fantje dve vaji improvizacij dialoga v gostilni, nato še eno s kostumi na terenu in že so bili pripravljeni na snemanje. Rekonstrukcijo obeh šeg so posneli v okolici Markičev v dveh snemalnih dneh in sicer v času, kot sta se nekoč ti dve šegi tudi v resnici odvijali. Poleg obeh rekonstrukcij, so prikazali tudi posnetke pustovanj iz zadnjih desetih let, ki so se odvijala na liškem prostoru. Poleg teh dveh šeg sta na video posneti še Ramašton in pustovanje.

Razstave v galeriji Rika Debenjaka

>> Milica Zimic, Prosvetno društvo Soča

Galerija Rika Debenjaka deluje v okviru Prosvetnega društva Soča v Kanalu kot posebna sekcija. Program razstavne dejavnosti je potrdil galerijski svet januraja letos.

Letošnjo sezono smo pričeli s pregledno razstavo akademskega slikarja, grafika in magistra kulturnih znanosti Nikolaja Vogla, ki je po rodu iz Kanala, kajti njegova mama je Ana Morščanka. Marca je razstavljal umetniške fotografije znani slovenski alpinist, himalajec, gorski reševalec, vodnik, letalec, pesnik, pisatelj, fotograf, prof. dr. Iztok Tomazin. Rdeča nit razstave je »Lepota in aktivnost« – lepota ni le estetska, pač pa predvsem duhovna razsežnost, vseprisotna in neskončna, ki kliče po raziskovanju brez konca. Aprila smo otvorili razstavo znanega primorskega zakonskega para slikarja Ljerke Kovač in Janeza Mateliča. Razstavljeni so bili akvareli, olja in grafike.



Ob koncu šolskega leta so v galeriji razstavljeni dela članov Kluba keramikov, nato pa bodo julija in avgusta na ogled dela iz stalne

zbirke slikarja in grafika Rika Debenjaka. Ob srebrnem jubileju mednarodnega festivala sodobne glasbe Kogojevih dnevo bo v galeriji vrhunska razstava del slikarja Janeza Bernika.

Oktober bomo v galerijskih prostorih razstavili likovna dela domačinke Ane Gustin. Slikarka je rojena v Kanalu, Vugova, študirala je v Ljubljani in sedaj poučuje v Novem mestu, kjer tudi živi. Ogledali si bomo predvsem njene akvarele.

Novembra pa bomo skupaj s Tolminskim muzejem postavili pregledno razstavo slikarja Franca Primožiča, ki je vrsto let preživel v Kanalu. Primožič je sicer rojen v Srpenici, živel pa je precej razgibano boemsko življenje med Egiptom, Grčijo in Kanalom ob Soči.

Leto bomo sklenili z razstavo najnovejših del članov Društva likovnih umetnikov severne Primorske, ki je pravzaprav stalnica naše razstavne dejavnosti.

V Sloveniji je največ Marij in Francev

>> Tina Pintar

Popis prebivalstva je bogata zbirka najrazličnejših zanimivih podatkov. Ko so nas pred dvema letoma prešteli, ugotovili našo starost, stopnjo izobraženosti, izvedeli ali smo lastniki nepremičnin ali ne, koliko otrok imamo in ali smo poročeni ali ne, so med drugim izvedeli tudi, katera lastna imena se najpogosteje pojavljajo.

V Sloveniji se kar 83.917 žensk imenuje Marija, ime Ana je po številu žensk, ki jim je tako ime, na drugem mestu. Tako se imenuje 31.690 prebivalk Slovenije. Pogosta imena so še Jožefa, Irena, Frančiška, Maja, Mojca, Ivana, Mateja in Terezija, če naštejemo le prvih deset imen na lestvici stotih najpogostejših ženskih imen. Pri tem je potrebno povedati, da žensko ime Frančiška po letu 1960 z lestvice izgine, enako se zgodi po letu 1970 z imenom Jožefa in Terezija, medtem ko imena Irena le zadnjih deset let ni med stotimi najpogostejšimi ženskimi imeni.

Sicer pa se v zgodovini popisov samo osem ženskih imen pojavlja skozi vsa obdobja. To

so Marija, Ana, Katarina, Kristina, Helena, Veronika, Barbara in Martina. Skratka za ta imena bi lahko rekli, da nikoli ne pridejo zelo iz mode. Spodnja razpredelnica pa kaže, katera imena so najbolj modna v posameznih obdobjih. Marijo leta 1970 s prvega mesta izrine Nataša, to pa deset let kasneje Maja. Zadnjih deset let je bilo najbolj modno ime Anja. Lestvico prvih pet najbolj modnih imen pa poleg Anje sestavljajo še imena Nina, Sara, Ana, Tjaša in Maja.

postajajo manj modna in izginjejo z lestvice najpogostejših imen. V osemdesetih in devetdesetih letih postanejo nekoč popularna imena Franc, Anton, Jožef, Marjan in Satnisalv bolj redka. Namesto teh pa so v zadnjem desetletju modna imena Luka, Jan, Rok, Žan in Žiga.

Med moškimi imeni je več takih imen, ki bi jih lahko označili, da so vedno modna, kot pri ženskah. To so Janez, Ivan, Jože, Martin, Mihael, Andrej, Peter, Matija, Jernej, Aleksander,

Najpogostejša ženska imena po obdobjih

1. mesto: Marija (do 1970), Nataša (1971–80), Maja (1981–90), Anja (1991–2002)
2. mesto: Ana (do 1960), Irena (1961–70), Mateja (1971–80), Nina (1981–2002)
3. mesto: Frančiška (do 1940), Jožefa (1941–60), Mojca (1961–80), Mateja (1981-90), Sara (1991–2002)

Najpogostejša moška imena po obdobjih

1. mesto: Franc (do 1960), Janez (1961–70), Boštjan (1971–80), Matej (1981–90), Luka (1991–2002)
2. mesto: Jožef (do 1940), Ivan (1941–60), Jože (1961–70), Andrej (1971–80), Marko (1981–90), Jan (1991–2002)
3. mesto: Janez (do 1920), Anton (1921–40), Jožef (1941–60), Franc (1961–70), Robert (1971–80), Gregor (1981–90), Rok (1991–2002)

Vir: SURS, Popis 2002.

In še moška imena. V Sloveniji je živel oziroma živi 37.063 Francev in 28.838 Janezev. Moški se v Sloveniji pogosto imenujejo še Anton, Jožef, Ivan, Andrej, Jože, Marko, Marjan in Stanislav. In tudi nekatera moška imena počasi

Jurij, Boris, Marko in Danijel. Je pa zanimivo, da so skoraj vsa ta imena svetopisemska imena. Saj veste, Janez in Marko sta bila evangelista, vsaj Peter, Andrej, Jernej in Danijel pa so bili razglašeni za svetnike.

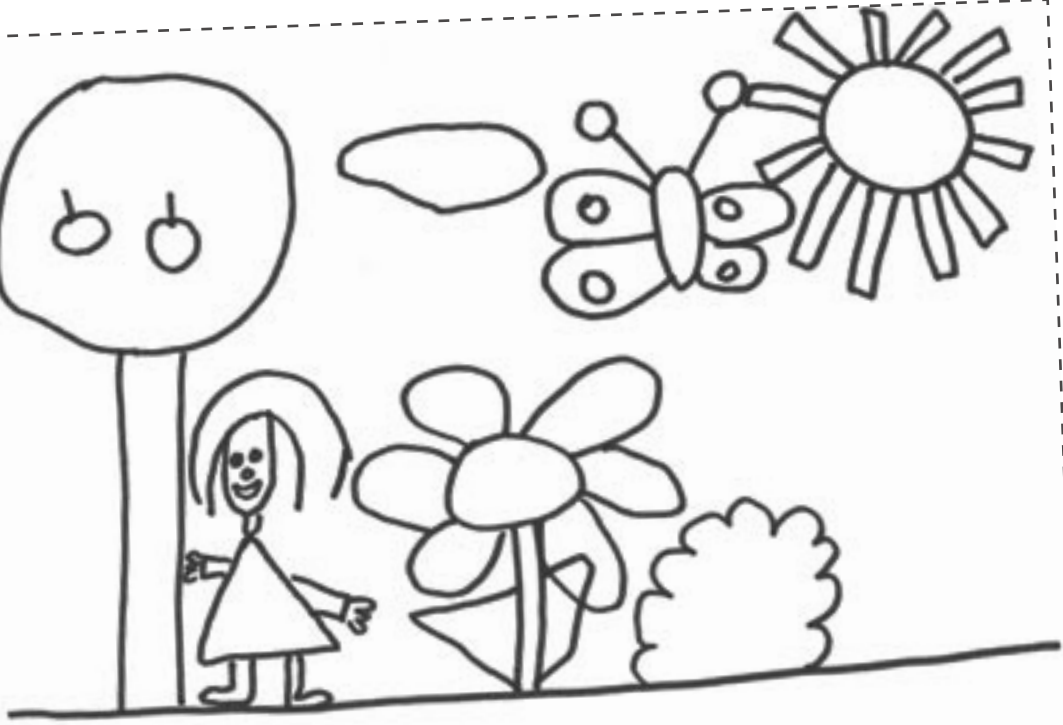
Pobarvaj in pošlji

Po poslanih pobarvankah sodeč, lahko rečemo, da so tople vreme, sonce in češnje dodobra zrele vrste mladih ustvarjalcev.

A mi smo vseeno določili najboljše pobarvno risbico, ki jo je narisal Rok iz kanalskega vrtca. To je pobarvanka Mihe Skrta iz Levpe 26. Čestitamo in upamo, da bo z manjšo praktično nagrado še bolj razvijal svojo nadarjenost.

In ker je pred nami še nekaj tednov tople pomladi, smo tokrat izbrali risbico Nike, ki obiskuje vrtec v Kanalu. Drevo, rožo, oblak, metulja, sonce, travo in deklico pobarvajte tako, kot sami želite, mi pa pričakujemo vašo pobarvano risbico v poštnem predalu Glasila Most, Trg svobode 23, 5213 Kanal ob Soči. In ne pozabite pripisati vašega imena, priimka in naslova, da bomo vedeli, komu jeseni poslati nagrado.

Vesele počitnice in pošljite nam še kakšno risbico, da jo bomo lahko jeseni objavili prav na tej strani. Pobarvanka naj bo narisana s črnim flomastrom.



Glasilo Most

Ime in sedež izdajatelja: Občina Kanal ob Soči, Trg svobode 23, 5213 Kanal
Odgovorna oseba izdajatelja: Miran Ipavec
Odgovorna urednica: Tina Pintar
Člani uredniškega odbora: Vanda Colja, Bojan Perše, Miran Pregelj in Darja Skrt
Naslov uredništva: GLASILO MOST
Trg svobode 23
5213 Kanal
GSM odgovorne urednice:051/33-44-82
Elektronski naslov glasila: glasilo_most2003@yahoo.com
Oblikovanje: IMC d.o.o.
Tisk: Grafika Soča
Število izvodov je 2.500 in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Kanal ob Soči brezplačno.
Glasilo Most je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 705.